

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שלישי כ"ד באלול תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

נזיר - י"ז

1. כיצד ביאר מר בר רב אשי את המחלוקת לגבי המקבל נזירות בבית הקברות?
 לכו"ע חלה כשקיבל על עצמו - ונחלקו האם לוקה על הטומאה שעומד בה מתחילת נזירותו [וכגון שהתרו בו לצאת ולהיטהר]
 ר' יוחנן סובר - כיון שחלה לוקה על הטומאה כשם שודאי לוקה על יין ועל גילוח.
 ריש לקיש סובר - אע"פ שחלה אינו לוקה, כיון שהתורה מיעטה נזיר שקיבל בטומאה, אף ממלקות.
2. מהיכן הקשה ר' יוחנן על ריש לקיש?
 א. משנתנו - מי שנזר והוא בבית הקברות, אפילו היה שם שלושים יום - אין עולין לו מן המנין, ואינו מביא קרבן טומאה ומשמע, קרבן טומאה אינו מביא אבל מלקות לוקה הוא.
 ונדחה - אכן יכול התנא לשנות גם 'אינו לוקה' אלא שנקט ברישא את לשון הסיפא.
 ב. מהברייתא - אין בין טמא שנזר לנזיר טהור שנטמא, אלא שטמא שנזר - שביעי שלו עולה לו מן המנין, ונזיר טהור שנטמא - אין שביעי שלו עולה לו מן המנין. ומשמע שלענין מלקות שווים וגם טמא שנזר לוקה.
 ונדחה - לא, יש לדייק לענין תגלחת הם שווים שגם טמא שנזר מגלח ביום השביעי לטהרתו.
 והטעם שלא שנו חילוק זה, שטמא שנזר אינו לוקה, כיון שעוסקים בתקנתו כשנטמא בשוגג ולא בקילקולו במזיד.
 ג. מהברייתא - מי שהיה טמא ונזר - אסור לגלח ולשתות יין, ואם גילח ושתה יין ונטמא למתים - הרי זה סופג את הארבעים. תיובתא דריש לקיש.
3. הנטמא בעזרה ושהה כדי שיעור השתחויה חייב כרת. ונסתפק רבא האם גם המקבל נזירות בבית האם מחויב במלקות רק אם שהה שיעור השתחויה, או כל ששהה אחר שהתרו בו אפילו שהיה מועטת לוקה. באיזה אופן הספק?
 א. אין להסתפק באופן שהתרו בו שלא ינזור, כיון שמתחייב במלקות מיד כשם שנזיר טהור אם התרו בו ונטמא במזיד לוקה אף אם לא שהה.
 ב. אלא, כגון שנכנס לבית קברות בשידה תיבה ומגדל ובא חבירו ופרע בעל כורחו מעליו את המעזיבה, והתרו בו לצאת ולא יצא בזה הסתפק רבא האם הלכה של שהיה נאמרה רק בתוך בית המדרש או גם בחוץ. תיקון.
4. נסתפק רב אשי: נזר והוא בבית הקברות, האם טעון גילוח ביום השביעי לטהרתו - שורש הספק: האם טהור שנטמא צריך תגלחת כיון שהוא מטמא את נזירות הטהרה שלו, משא"כ בטמא שנזר, או שאין הבדל. מנין רצו להוכיח?
 א. ממשנתנו: מי שנזר והוא בבית הקברות... וכו'... ואינו מביא קרבן טומאה, ומשמע קרבן טומאה אינו מביא אבל לגלח צריך.
 ונדחה - כוונת המשנה לומר מה הטעם שאינו מביא קרבן טומאה, משום שלא צריך לגלח.
 ב. מהברייתא: אין בין טמא שנזר לנזיר טהור שנטמא, אלא טמא שנזר - שביעי שלו עולה לו מן המנין, ונזיר טהור שנטמא - אין שביעי שלו עולה לו מן המנין, ומשמע לדייק שלענין תגלחת שוין.
 ונדחה: לא, יש לדייק לענין מלקות שוין. והטעם שלא שנו במפורש חילוק תגלחת, כיון שהתנא נקט את דין יום השביעי שלו והכל כולו בזה.
 ג. מהברייתא: מקור שימי חילוטו של מצורע אין עולין לו למנין ימי נזירות, רצו ללמוד בבנין אב, כשם שימי חילוטו דומים לימי טומאתו בזה שמביא קרבן בשביעי ומגלח בשמיני, אף נלמד שימי חילוטו אין עולין לו מן המנין. ופרכו דווקא ימי טומאתו של נזיר שהם סותרים את מנין הימים הראשונים אינם עולים למנין משא"כ ימי חילוטו. אלא לומדים זאת בקל וחומר, ומה נזיר שקיבל נזירות בבית הקברות ששערו ראוי לתגלחת - בכל זאת אין עולין לו מן המנין, ימי חילוטו שאין ראוי לתגלחת נזירות [אלא לתגלחת מצורע] כל שכן שאין עולין לו מן המנין. ולכאורה מה שאמרו 'ראוי לתגלחת' הכוונה תגלחת טומאה ביום השביעי לטהרתו.
 ורצו לדחות - אם הכוונה לתגלחת טומאה הרי גם למצורע יש תגלחת בסוף ימי חילוטו ולכן י"ל שהכוונה לתגלחת טהרה שבסוף ימי נזירותו.
 ונדחה - כוונת הברייתא שנזר בקבר שערו ראוי לתגלחת מחמת הנזירות, אבל בימי חילוטו שערו ראוי לתגלחת רק מחמת ימי צרעתו.
 ד. למסקנה הוכיחו מברייתא מפורשת שאינו טעון גילוח [שייך לרף הבא] - "וטמא ראש נזרו", בטהור שנטמא הכתוב מדבר - שהוא טעון העברת שער והבאת ציפריין, ולפטור את הנזיר בקבר - שאין טעון העברת שער והבאת ציפריין.
 והוצרך הפסוק כדי שלא נלמד קל וחומר שאם טהור שנטמא - טעון העברת שער והבאת ציפריין, קל וחומר טמא מתחילה שטומאתו חמורה.

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)